

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΜΗΜΑ:

ΔΙΔΑΣΚΩΝ-ΟΥΣΑ: **Αγγελοπούλου- Άκουρος- Βαφειάδη- Ζαχαροπούλου- Μπούρδου- Παπαθεοδωροπούλου**
(κυκλώστε)

ΒΑΘΜΟΣ:/100

ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ 1:30'

ΘΕΜΑ Α1.

Να δώσετε τους ορισμούς των παρακάτω ιστορικών εννοιών: **Οργανικός Νόμος (1900), Ηνωμένη Αντιπολίτευσις, Γενική Διεύθυνση Ανταλλαγής Πληθυσμών.**
(μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Α2.

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη **ΣΩΣΤΟ**, αν η πρόταση είναι σωστή ή **ΛΑΘΟΣ**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α)** Το αρμοστειακό καθεστώς του πρίγκιπα Γεωργίου εξέδιδε την εφημερίδα «Κήρυξ των Χανίων».
- β)** Με την άφιξη των προσφύγων από το 1922 και μετά, η Κρήτη, Λήμνος και η Χίος εξελληνίστηκαν πλήρως.
- γ)** Μετά την παράδοση της διοίκησης της Κρήτης στον πρίγκιπα Γεώργιο, το 1898, η κρητική σημαία υψώθηκε στο φρούριο του Φιρκά.
- δ)** Με την άφιξη των προσφύγων από το 1922 και μετά, ο πληθυσμός στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας αυξήθηκε κατά 20%.
- ε)** Μετά τη διάλυση της ΕΑΠ τα χρέη των αγροτών προσφύγων ανέλαβε να εισπράξει η Εθνική Τράπεζα.

(μονάδες 10)

ΘΕΜΑ Β1.

α) Ποιες συμφωνίες/συνθήκες υπογράφονται ανάμεσα σε Ελλάδα και Τουρκία, στο πλαίσιο της ελληνοτουρκικής προσέγγισης, το 1925, το 1926 και στις 30 Οκτωβρίου 1930;

(μονάδες 08)

β) Πώς επηρέασε η άφιξη των προσφύγων, μετά το 1922, τη γεωργική οικονομία της Ελλάδας;

(μονάδες 06)

ΘΕΜΑ Β2.

Τι γνωρίζετε για την αντιπαράθεση (πολιτική και προσωπική) πρίγκιπα Γεωργίου με Ελ. Βενιζέλο, αναφορικά με το ενωτικό ζήτημα της Κρήτης, πριν τον Μάρτιο του 1901;

(μονάδες 11)

ΘΕΜΑ Γ1.

Αντλώντας στοιχεία από το περιεχόμενο των κειμένων που ακολουθούν και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στη δημιουργία των πρώτων συνοικισμών της αστικής στέγασης των προσφύγων (**μονάδες 15**) και να επισημάνετε τις διαφορές ανάμεσα στη στέγαση των εύπορων και των άπορων προσφύγων (**μονάδες 10**)

(μονάδες 25)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Αμέσως μετά το 1922 η Αθήνα και ο Πειραιάς περιτριγυρίστηκαν από προσφυγικούς συνοικισμούς και σταδιακά συνενώθηκαν σε ενιαίο πολεοδομικό συγκρότημα. [...] Η πολιτική των φορέων που είχαν αναλάβει την αστική αποκατάσταση συνέτεινε στο διαχωρισμό των προσφύγων σε πλούσιους και φτωχούς, αφού ο τρόπος απόκτησης κατοικίας εξαρτήθηκε από την οικονομική τους δυνατότητα. Οι πρώτοι αποκτούσαν ακίνητα σε δημοπρασίες ή ενισχύονταν για να κτίσουν κατοικίες σε κεντρικές αστικές περιοχές, ενώ οι δεύτεροι, στην καλύτερη περίπτωση, στεγάζονταν από τις κρατικές υπηρεσίες στους προσφυγικούς συνοικισμούς. Εκτός αυτών, υπήρχαν και εκείνοι που δεν είχαν ακόμη επωφεληθεί από το πρόγραμμα κοινωνικής στέγης και διέμεναν σε κάθε είδους πρόχειρα καταλύματα. [...] Ένα σημαντικό μέρος των προσφυγικών οικογενειών στις πόλεις (περίπου το 29%) ζούσε σε ακατάλληλες κατοικίες, όπως «στρατιωτικά παραπήγματα, εργαστήρια, σκηνές και τρώγλες κάθε είδους».

[Γιώργος Γιαννακόπουλος, «Η Ελλάδα με τους πρόσφυγες», Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000, τόμ. 7, εκδ. Τα Νέα-Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 92-93.]

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Στις πόλεις και τα προάστια όπου είχαν εγκατασταθεί οι πρόσφυγες η κοινωνική υποβάθμιση θα πρέπει να αποτέλεσε πλήγμα για πολλούς[...] Η συγκέντρωση του αστικού πληθυσμού είχε ως αποτέλεσμα να επιδεινωθούν οι

συνθήκες στέγασης και διαβίωσης. Στην πρωτεύουσα το 1926-27 υπήρχαν 138% περισσότεροι κάτοικοι από το 1914, ο χώρος στέγασης όμως είχε αυξηθεί μόνο κατά 30%. Το 80% περίπου των εργατικών (προσφυγικών) κατοικιών αποτελούνταν από ένα μόνο δωμάτιο και μόνο 125 στις 1.000 κατοικίες διέθεταν δική τους κουζίνα. Σε ένα δωμάτιο στριμώχνονταν τέσσερις έως πέντε άνθρωποι, τα παιδιά κοιμούνταν συνήθως όλα σε ένα κρεβάτι. Στην Αθήνα και τον Πειραιά, στις αρχές του 1928, ζούσαν 20.000 οικογένειες σε άθλια καταλύματα ενώ 36.000 περίπου δεν είχαν απολαύσει καμία κρατική επιχορήγηση.

[Gunnar. Hering, Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα, 1821-1936. σελ. 1020]

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Η εγκατάσταση των προσφύγων στην Καισαριανή αντανάκλα τη γενική κατάσταση στην Ελλάδα, της αδιαφορίας και της εγκατάλειψης. [...] οι συνθήκες διαβίωσης χαρακτηρίζονται από άθλιες έως αβίωτες. [...] Η επιτροπή αποκαταστάσεως ανέλαβε να βελτιώσει τη θέση των προσφύγων και κατασκεύασε 350 σπίτια με τρεις ή τέσσερις κατοικίες διαφόρων τύπων. [...]. Η ύδρευση του προσφυγικού αυτού πληθυσμού γινόταν με βυτία του δήμου και τις ελλείψεις τις αναπλήρωναν οι υδροπώλες, οι οποίοι εμπορεύονταν το νερό. [...]

[Σπ. Τζόκας, «Η ένταξη των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία και η εγκατάσταση στην Καισαριανή», Επιστημονικό Συμπόσιο, Αθήνα: Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, σελ. 123]

ΘΕΜΑ Δ1.

Με βάση το περιεχόμενο των κειμένων που ακολουθούν αλλά και τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε:

α) στην έναρξη της επανάστασης στο Θέρισο καθώς και στα αιτήματα των επαναστατών. **(μονάδες 13)**

β) στις αντιδράσεις του πρίγκιπα Γεωργίου και της ελληνικής κυβέρνησης κατά την έναρξη της συγκεκριμένης επανάστασης. **(μονάδες 12)**

(μονάδες 25)

ΚΕΙΜΕΝΟ 4

Πανεργιακός λόγος του Ε. Βενιζέλου (25/3/1905):

«... Ευθύς εξ αρχής ονόμασαν τον Πρίγκιπα αντιπρόσωπον της Εθνικής Ιδέας εν Κρήτη. Κατά του τίτλου τούτου διεμαρτυρήθην και διαμαρτύρομαι. Η Κρήτη δεν έχει ανάγκην αντιπροσώπων της Εθνικής Ιδέας. Τίτλοι αυτής είναι οι αγώνες της.

Εδέχθημεν τον Έπατον Αρμωστήν μόνον ως κομίζοντα τον αρραβώνα της ενώσεως της Κρήτης μετά της Ελλάδος. Αλλ' ο αρραβών διήρκεσε τόσον πολύ, ώστε το στάδιον της μνηστείας κατήντησεν απεχθές, καθ' όσον δεν επήλθεν η πρόοδος η προσδοκωμένη και συμφυής προς την απόκτησιν της ελευθερίας. Υπό το απεχθές τούτο καθεστώς παρενεβλήθησαν παρεξηγήσεις, αίτινες το κατέστησαν απεχθέστερον. Καθ' έκαστον ταξίδιον του Πρίγκιπος επιστεύετο ότι θα γίνη η ένωσις. Παρήλθον ήδη έξ έτη. Έτο φυσικόν ο Κρητικός Λαός να προσφύγη άπαξ έτι εις τα όπλα, όπως καταστήση εναργεστέραν την ανάγκην της εθνικής του αποκαταστάσεως. Υπάρχουν οι φρονούντες ότι το κίνημα τούτο είναι άκαιρον. Δεν έχει, άραγε, αναγνωρισθή ότι η μόνη λύσις του Κρητικού Ζητήματος είναι η ένωσις της Κρήτης μετά του Βασιλείου της Ελλάδος; [...]

ΚΕΙΜΕΝΟ 5

Στις 12 Μαρτίου (1905) υπογράφηκε ψήφισμα (από το Βενιζέλο και τους συνεργάτες του) που στάλθηκε προς την κρητική κυβέρνηση και τους αντιπροσώπους των Μεγάλων Δυνάμεων στα Χανιά. Στις 25 Μαρτίου, με αφορμή την εθνική γιορτή, γίνεται συγκέντρωση των επαναστατών στην Παναγιά των Κεραμειών, όπου μιλεί ο ίδιος ο Βενιζέλος και τονίζει την ανάγκη ενίσχυσης του αγώνα αλλά και πειθαρχίας των αγωνιστών στις αποφάσεις της ηγεσίας, καθώς και σεβασμού των μουσουλμάνων. [...]

Συλλαλητήρια γίνονται σε πολλές κρητικές πόλεις και κωμοπόλεις, υπογράφονται λαοψηφίσματα, ακούγονται λόγοι συμπαρατάσεως από προσωπικότητες με βαρύνοντα λόγο στα κρητικά πολιτικά πράγματα. Εκδηλώσεις συμπαρατάσεως πραγματοποιούνται και στην Αθήνα.

[Σ. Αλιγιζάκη, Θέρισο 1905, εκδ. Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Βενιζέλος», Χανιά 2003, σελ. 23-24]

ΚΕΙΜΕΝΟ 6

Η αντίδραση του Έπατου Αρμωστή ήταν σπασμωδική. Απαίτησε από τους επαναστάτες να παραδώσουν τα όπλα. [...] Διέταξε συλλήψεις και φυλακίσεις αντικαθεστωτικών και επέβαλε λογοκρισία στον Τύπο. Κατόπιν κάλεσε σε σύσκεψη τους προξένους και ζήτησε να λάβουν επείγοντα μέτρα για την καταστολή του κινήματος.

[Ιστορία των Ελλήνων, τόμος 14: «Νεώτερος ελληνισμός, 1895-1910», Αθήνα 2006, σελ. 343-344]